

Aan het ministerie van VWS,
t.a.v. mw. drs. E.T.J. van Kooten, directeur Maatschappelijke Ondersteuning
Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

Aan de VNG,
t.a.v. mw. drs. K. Sleeking, programmamanager Sociaal Domein
Postbus 30435, 2500 GK Den Haag

Houten, 19 februari 2015

Betreft: rechtsongelijkheid voor dove burgers t.a.v. het gespecialiseerd maatschappelijk werk

Geachte dames,

Nog voor ons meldpunt voor cliënten met een auditieve en/of communicatieve beperking, *Oog op zorg*, gestart is, willen wij u nu al een ernstig knelpunt voorleggen, waardoor de drempelloze toegang voor het maatschappelijk werk voor doven in het geding blijkt te zijn. Over dit punt is tijdens het laatste Bestuurlijk Overleg *Landelijke inkoopafspraken ZG WMO 2015* op 25 november jl. uitgebreid gesproken. Hoewel u zich in dit bestuurlijk overleg reeds heeft uitgesproken voor drempelvrij maatschappelijk werk voor doven, net als voor horende burger het geval is, blijkt die drempel er in de praktijk wel degelijk te zijn.

Nederlandse burgers betalen geen eigen bijdrage voor het algemeen maatschappelijk werk, dat immers onder de algemene voorzieningen van de gemeente valt. Voor dove burgers blijkt deze drempelloze toegang tot het voor hen bedoelde dovenmaatschappelijk werk er echter niet te zijn. Het dovenmaatschappelijk werk valt namelijk onder de maatwerkvoorzieningen van de gemeente, terwijl het qua inhoud en doel in feite gelijk is aan het maatschappelijk werk voor horenden. Hierdoor ontstaat er een aantal knelpunten.

Allereerst kent de intake voor het dovenmaatschappelijk werk als maatwerkvoorziening dermate veel hindernissen dat doven minder snel passend maatschappelijk werk geïndiceerd krijgen. Ook hebben wij van GGMD (Geestelijke Gezondheidszorg en Maatschappelijke Dienstverlening voor Doven en Slechthorenden) vernomen, dat tot op heden slechts 110 gemeenten toestemming geven voor vrij toegankelijk dovenmaatschappelijk werk voor onze achterban. Daarnaast wordt in de huidige declaratiesystematiek via het CAK geen onderscheid gemaakt tussen begeleiding onder een maatwerkvoorziening, waarvoor wél een eigen bijdrage verschuldigd is, en het dovenmaatschappelijk werk, waarvoor dat niet het geval zou moeten zijn. Zo kunnen cliënten van het dovenmaatschappelijk werk ten onrechte een rekening van het CAK ontvangen. Hier is dus sprake van een rechtsongelijkheid, als gevolg van het ontbreken van onderscheid in de financiering tussen gespecialiseerde begeleiding (als maatwerkvoorziening) en maatschappelijk werk voor de doelgroep (als algemene voorziening), met alle negatieve gevolgen van dien. Geen goede start in het jaar waarin het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap geratificeerd gaat worden...

Voorts constateren wij dat als een dove bij zijn gemeente aangeeft behoefte te hebben aan ondersteuning vanuit het gespecialiseerd maatschappelijk werk, er in dat traject zoveel kansen op misverstand en ruis bestaan dat de mogelijkheid reëel is dat deze persoon niet de juiste ondersteuning krijgt:

- Indien bij de intake geen deskundige op het gebied van het gespecialiseerd maatschappelijk werk aanwezig is, kan de hulpvraag verkeerd geïnterpreteerd worden.
- Ook door mogelijk communicatieproblematiek bij de intake (bv. geen tolk aanwezig) kan een verkeerde indicatie worden afgegeven.
- Mensen op de werkvloer zijn vaak niet op de hoogte van de raamovereenkomst tussen ZG-aanbieders en de VNG, waardoor de cliënt niet het meest passende aanbod krijgt.

Om aan deze rechtsongelijkheid zo snel mogelijk een einde te maken stellen wij het volgende voor:

1. Op korte termijn zou een Bestuurlijk Overleg over de Wmo belegd moeten worden om in de raamovereenkomst een aanvullend artikel op te nemen over het dovenmaatschappelijk werk, zodanig dat voor het maatschappelijk werk voor dove cliënten niet ten onrechte een eigen bijdrage geheven wordt. Dit zou bijvoorbeeld georganiseerd kunnen worden door de ZG-aanbieders zelf de urenproductie te laten doorgeven aan het CAK, waarbij zij de uren voor het dovenmaatschappelijk werk niet meenemen in de berekening.
2. Uiteindelijk moet het dovenmaatschappelijk werk worden gedefinieerd als algemene voorziening, in plaats van als maatwerkvoorziening.
3. Wij vragen de VNG zich in te spannen voor optimale bekendheid van de huidige raamovereenkomst en de aanvullende afspraken daarin, opdat alle gemeenten goed op de hoogte zijn van de inhoud daarvan en van de wenselijkheid en de mogelijkheid om indicatievrij dovenmaatschappelijk werk beschikbaar te stellen.

Wij hopen op een spoedige rechtzetting van dit knelpunt,
met vriendelijke groet,

Benny Elferink en Mariën Hannink,
namens het Platform Belangenorganisaties Doof-SH-tos

c.c.:

- SIAC, t.a.v. de heer dr. P. van der Wijk
- VIVIS, t.a.v. mevrouw drs. J. Nooren
- Oogvereniging, t.a.v. de heer drs. J. Aarts
- GGMD, t.a.v. de heer drs. K. Knol